



LÄNSSTYRELSEN
GÖTEBORGS OCH BOHUS LÄN

Miljöavdelningen
Naturresursfunktionen
Bengt Frizell
tel 031 - 60 58 25

BESLUT
1996-02-26

Diariernr
2311-24101-95

18)

Västkuststiftelsen
Box 5073
402 22 Göteborg

Naturreservatet KYNNEFJÄLL Skogsallmänning

Beslut enligt 7 § naturvårdslagen

Innehåll

Uppgifter om reservatet
Beskrivning av området
Ärendets beredning
Områdets betydelse och behov av skydd och vård
Beslut enligt 7§ naturvårdslagen
Föreskrifter

Bilagor

- 1.Beslutskarta
- 2.Skötselplan
- 3.Möjlighet att överklaga beslutet
- 4.Sändlista

1996-02-26

UPPGIFTER OM RESERVATET

Namn	Kynnefjäll Skogsallmänning
Kommun	Munkedal
Fastigheter	Krokstads-Borgen 3:1 och Krokstads-Hult 1:5
Markägare	Västkuststiftelsen
Naturvårdsförvaltare	Västkuststiftelsen
Areal	1 030 hektar
varav:	
sjö	70 hektar
produktiv skogsmark	510 hektar
skogligt impediment	444 hektar
betesmark	6 hektar
Trädslagsfördelning	79% tall, 15%, gran, 6% löv
Åldersfördelning	Huvudelen 60 - 80 år
Naturgeografisk region:	21a Sydvästra Sveriges kuperade barr- och lövskogsregion
Riksregisternummer:	14-02-108

DOKUMENTATION

Området berörs av ett flertal utredningar och beskrivningar. Här redovisas endast de vilka haft direkt betydelse för gjorda ställningstaganden. Utförliga referenser vad gäller övrig dokumentation återfinns i dessa.

Kynnefjällskommittén. Kynnefjäll i Göteborgs och Bohus län, Älvsborgs län - planering för naturvård, friluftsliv och kulturminnesvård. Slutrapport från Kynnefjällskommittén 1990-06-1, Göteborg 1990

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, Kynnefjäll I - III. Naturinventeringar i Göteborgs och Bohus län, Göteborg 1974, 1978, 1979.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, Kynnefjäll vildmarksområde - områden värdefulla för djurlivet samt synpunkter på skötseln. Naturinventeringar i Göteborgs och Bohus län 1986:6. Göteborg 1986.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, Natur i Göteborgs och Bohus län (naturvårdsplan), del 1 och 2, Uddevalla 1979.

Lantmäteriet Fastighetsekonomi . Beskrivning och värdeutlåtande av Fastigheterna Krokstad Hult 1:5, Borgen 3:1. Vänersborg augusti 1994.

Appelqvist, T. En kort beskrivning av fastigheten Borgens Utmark på Kynnefjäll och några synpunkter på områdets naturvärden.

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Kynnefjäll ligger inom ett platåområde som avgränsas av Bullaresjöarnas stora sprickbildning i väster och av Örekilsälvens dalgång i öster. Topografiskt utgör detta område ett karaktéristiskt sprickdalslandskap, där sprickorna mestadels är orienterade i nord-sydlig riktning med däremellan mer eller mindre parallella ryggar omväxlande med relativt flacka partier.

Det är framför allt den nordöstra, sjörika delen av Kynnefjäll med sin ringa etablering av bebyggelse och vägar, som tillvunnit sig stort intresse från naturvårdssynpunkt. Centralt i detta område ligger Kynnefjälls skogsallmänning, som i norr når fram till Stora Holmevattnens sydstrand och i söder till Kasebosjön och Malevattnet. I öster avgränsas allmanningen av den nord-sydliga sprickdal som uppfyller Hornboresjön och Lilla Holmevattnet.

Större delen av allmanningen ligger på det smala stråk av porfyrisk granit som sträcker sig från trakten av Munkedal norrut till Stora Holmevattnet. Jordtäcket består här liksom mestadels i Bohusläns höglänta inlandsområden av tunna moräner och är förhållandevis grovkornigt. Inslaget av hållmarker är betydande i de höglänta delarna. Den sura berggrunden och den mycket magra jordmånen tillika med andra ekologiska faktorer som den starkt brutna terrängen, den förhållandevis höga nederbörden, väsentligen högre än vid kusten, och människans sätt att nyttja området har varit avgörande för utvecklingen av det växt- och djurliv som idag karaktäriserar området.

Det nästan trädlösa beteslandskap med dominerande ljunghedar, som existerade från mitten och fram till slutet av 1800-talet, har under 1900-talet genom upphörd djurhållning, skogsplantering och framför allt genom spontan invandring av trädarter som tall, asp och björk förvandlats till ett skogslandskap, där endast mossar och i viss mån också fattigkärr utgör de öppna ytorna. Sannolikt har också skogsbränder i närliggande områden haft betydelse för utvecklingen av skogssamhällena. Skogsallmanningen inköptes ursprungligen av Skogssällskapet i återbeskogningssyfte. Skogssällskapet har sedan dess ansvarat för områdets skogliga skötsel och för de friluftsanpassningar som utförts på fastigheten.

Hållmarkstallskog och tallhed av lingonris-typ är de rikligast företrädde skogstyperna inom allmanningen och upptar nära tre fjärdedelar av skogsmarksarealen. I regel är trädställningarna i dessa skogar relativt glesa mest beroende på markernas knappa näringsinnehåll. Kärlväxtfloran är artfattig och saknar nästan helt arter som har krav på rikare näringsförhållanden. Det är i stället kryptopgamerna som i många avseende ger karaktären åt skogssamhällena. Typiska är renlavsmattorna med en mångfald arter.

I de friska skogstyperna är granen rikare företrädde och kan t o m dominera, men vanligast är barrblandbestånden. Det är sannolikt att det mesta av granen på dessa marker har planterat ursprung. Inslaget av lövträd, framför allt björk och asp, kan ställvis bli stort. I grandominerade, skuggiga bestånd kan fältskiktet nästan helt saknas och då täcks marken av täta mossmattor, där björnmossor och kvastmossor är rikt företrädde. - På våtare marker, mestades i terrängskålar, sprickor eller i kanten av sjöar har utvecklats sumpskogar i vilka ingår tall, gran och björk och med ett fältskikt som ofta karakteriseras av pors, klockljung och hjorton. Ställvis kan vitmossorna i sådana skogssamhällen bilda nästan heltäckande mattor.

1996-02-26

Allmänt kan om skogen sägas att den ingenstades är särskilt gammal. Över hela allmänningen är det fråga om förstagenerationsskog med en ålder vanligtvis varierande mellan 60 och 80 år. I den norra delen finns dock bestånd, där tallarna är uppemot 100 år. I stort sett är alla bestånd genomgallrade. Skogsbruksåtgärderna har emellertid varit mycket skonsamma och tydligtvis inriktade på att bevara värden för friluftslivet. Floran visar vissa nordliga drag med bl a förekomst av dvärgbjörk och brunrör. Botaniskt sett ligger dock värdena främst på kryptogamsidan, där flera hotade eller sällsynta arter, främst lavar, påträffats. Även från ornitologisk synpunkt har området ett betydande intresse. Sålunda har här eller i angränsande områden observerats åtskilliga arter, som inte kan existera i områden som utsatts för ett rationellt skogsbruk, t ex gråspett, tretåig hackspett, nattskär, skogssnäppa, stjärtmes och åtskilliga ugglearter. Tjäder och orre är vanliga i området.

Skogsallmänningen inramas till stor del av sjöar eller våtmarker. De flesta är av klarvattentyp och naturligt sura, men har som många västsvenska sjöar ytterligare försurats genom vindburet nedfall. Kalkningar har utförts i flera omgångar och i de flesta sjöarna finns fortfarande bl a gädda och abborre. Sjöarna är betydelsefulla för fågelarter som storlom, knipa och tillhör fiskgjusens fångstrevir på fjället. Trots utförda dikningar finns åtskilliga myrar kvar inom skogsallmänningen. Av särskilt värde är myren strax öster om Vaktarekullen, som inte visar några tecken på utdikning. Som så många andra myrar i Bohuslän utgör den till större delen ett myrkomplex där kärrstråk omväxlar med mossepartier och fastmarksområden. I myrområdet vid Kasebo finns ett parti av genuin högmossekaraktär.

Skogsallmänningen utgör sedan lång tid en knutpunkt för friluftsliv på Kynnefjäll. Den naturliga angöringspunkten är Kasebo från vilka ett flertal stigar löper ut i området. Bohusleden har en av sina kanske mest attraktiva sträckningar genom området. Vid Vaktarekullen finns övernattningsstuga och vindskydd. Drift och underhåll av befintliga anläggningar sker i Skogssällskapets försorg i nära samverkan med Friluftsrådet lokallavdelning. Sammanfattningsvis kan sägas att Kynnefjälls skogsallmänning genom sin naturliga avgränsning, topografiska karaktär och biotoprikedom samt det försiktigt bedrivna skogsbruket i området har för södra Sverige närmast unika förutsättningar för friluftsliv. Växt- och djurlivet uppvisar en intressant dynamik med etablering av arter som vanligtvis missgynnas i det rationellt skötta skogslandskapet.

PLANERINGSBAKGRUND

Kynnefjäll har i fysisk planering åsatts riksintresse för såväl friluftslivet som den vetenskapliga och kulturella naturvärden. Riksintresset har fastställts genom beslut 1987-12-21 av naturvårdsverket. Riksintresset har erkänts i respektive kommuners planering med i stort sett de gränser som angivits i den fysiska riksplaneringens underlagsmaterial. Samma gränsdragning har gjorts i länsstyrelsens naturvårdsplan, som har antagits av länsstyrelsen som ett handlingsprogram för naturvärden.

För att närmare utreda frågor kring bevarande och utveckling inom Kynnefjäll tillsattes 1983 en kommitté bestående av representanter från Tanums, Munkedals och Dals Eds kommuner samt länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. Kommittén lämnade i juni 1990 slutrapport.

1996-02-26

Kynnefjällskommittén föreslår bl a i sin rapport att särskilt naturintressanta och ekologiskt känsliga områden skyddas genom förordnanden. Kynnefjällskommitténs rapport har inarbetats i de kommunala översiktsplanerna för Tanums och Munkedals kommuner.

Två kärnområden om sammanlagt 650 ha i direkt anslutning till skogsallmanningen har avsatts som naturreservat i beslut 1992-06-30.

ÄRENDETS BEREDNING

Frågan om mer beständigt skydd för landstingsallmanningen väcktes tidigt i Kynnefjällsplaneringen. En medverkan från statens sida i en förvärvs- eller intrångssituation förutsatte att kostnaderna kunde delas med annan part.

Överläggningar har därför förts mellan Västkuststiftelsen, Länsstyrelsen och Bohuslandstinget som innebär att Länsstyrelsen förordnar skogsallmanningen som naturreservat med de föreskrifter som framgår nedan och att fastigheten övergår i Västkuststiftelsens ägo. Samråd har skett med Naturvårdsverket beträffande förslag till beslut och föreskrifter (dnr. 94-222-3996-94). Överenskommelse om förvärv av skogsallmanningen har träffats mellan Västkuststiftelsen och Bohuslandstinget 1995-10-10. Staten har genom Naturvårdsverket bidragit med tre miljoner till Västkuststiftelsen för detta köp.

OMRÅDETS BETYDELSE OCH BEHOV AV SKYDD OCH VÅRD

Skogsallmanningen representerar tillsammans med angränsande reservat ett av de få återstående större områden med en förstagenerationsskog efter kalmarsepoken i Göteborgs och Bohus län. Sammanlagt utgör de skyddade områdena ca 1 700 hektar varav 825 hektar produktiv skogsmark, 590 hektar impediment samt ca 260 hektar sjö.

Området har bl a genom sin otillgänglighet, frånvaron av vägar och ett försiktigt bedrivet skogsbruk utvecklat förhållandevis ostörda karaktärer.

Skogsallmanningen utgör ett viktigt dokument över Bohusläns skogshistorik. Vittnesbörden från kalmarsepoken försvinner i snabb takt och bör vidmakthållas och levandegöras.

Skogsallmanningen utgör ett viktigt område för friluftsliv med betoning på vildmarksupplevelser och naturpedagogik. Det är angeläget att förutsättningar för denna verksamhet kan bevaras och utvecklas på ett sätt som står i samklang med områdets känsliga miljö.

Det föreslagna området utgör tillsammans med angränsande naturreservat en ansenlig del av ett samlat avrinningsområde med stora möjligheter att bedriva miljöövervakning, forskning samt åtgärdsuppföljning inom såväl påverkade som opåverkade delavrinningsystem.

BESLUT ENLIGT 7 § NATURVÅRDSLAGEN

Länsstyrelsen beslutar att de delar av det beskrivna området som avgränsats med röd begränsningslinje på bifogad karta (bilaga 1) av skäl som angivits ovan skyddas som naturreservat med stöd av 7 § naturvårdslagen.

Ändamålet med reservatet är att bevara ett större sammanhangande skogsområde för i första hand friluftsliv men där landskapets ekologiska kvaliteter på sikt utvecklas genom en aktiv biotopvård.

Ändamålet med reservatet skall tryggas genom att:

- skogen lämnas till fri utveckling över större delen av området
- områdets ostörda karaktär bevaras genom ett försiktigt nyttjande
- vid behov flora- och faunavårdsgynnande åtgärder inkl skogsbränning vidtas
- allmänhetens behov av information och anordningar för bibehållen tillgänglighet tillgodoses.

För området skall gälla de föreskrifter enligt 8 - 10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen vilka anges nedan.

FÖRESKRIFTER FÖR KYNNEJÄLL SKOGSALLMÄNNING

A Föreskrifter enligt 8§ naturvårdslagen om inskränkningar i markägares eller sakägares rätt att förfoga över fastighet.

Det är förbjudet att

1. uppföra helt ny byggnad. Förbudet gäller inte byggnad som uppförs i syfte att tillgodose områdets skötsel eller för informationsändamål eller som ersättning för nedbrunnen eller på annat sätt förstörd befintlig byggnad.
2. spränga, schakta, dika, tippa och fylla ut. Förbudet gäller inte normala underhållsåtgärder på vägar i området eller i anslutning till byggnaderna tillhörande Kasebo.
3. anlägga väg
4. bedriva täkt i någon form
5. anordna upplag
6. dra fram mark- eller luftledning. Förbudet gäller inte ledningsdragningar till Kasebo
7. genom anordningar ändra vattenståndet i sjöar eller vattendrag utöver tillerkänd rätt i vattendom eller syneförrättning
8. gödsla eller behandla mark med kemiska preparat

9. behandla sjöar och vattendrag med kemiska preparat. Kalkning får dock ske i sjö eller vattendrag efter kalkningsplan som godkänts av länsstyrelsen
10. avverka träd och buskar. Förbudet gäller ej avverkning i samband med skötseln av stigar och leder, vid skogsskyddsåtgärder eller till följd av andra åtgärder vilka följer av en till detta beslut hörande fastställd skötselplan.

Det är förbjudet att utan länsstyrelsen tillstånd

11. upplåta mark för tävlingsverksamhet t ex orientering eller motsvarande

B Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående markägares eller annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

1. Länsstyrelsen äger rätt att ta i anspråk mark och vatten för miljökontroll o forskningsverksamhet. Exempel på åtgärder som länsstyrelsen och kommunal tjänsteman får utföra är markprovtagningar, insamlingar och provtagning på växter och träd i enlighet med av länsstyrelsen fastställda forsknings- och övervakningsprogram.

Förvaltaren äger rätt att underhålla befintliga leder i den sträckning som framgår av till beslutet hörande skötselplan (bilaga 2).

2. Förvaltaren äger rätt att utplacera erforderliga informationsskyltar och utmärka reservatets gränser enligt fastställd skötselplan.
3. Förvaltaren äger rätt att återställa markskador som uppkommit i samband med tidigare avverkningar.

C Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom reservatet

Det är förbjudet att

1. göra upp eld annat än på av förvaltaren anvisad plats
2. framföra motordrivet fordon
3. färdas med båt, kanot eller motsvarande i andra än av förvaltaren anvisade sjöar
4. tälta annat än på av förvaltaren anvisad plats
5. gräva upp växter samt insamla mossor och lavar

1996-02-26

D Bestämmelser enligt 9 § naturvårdsförordningen om vård och förvaltning

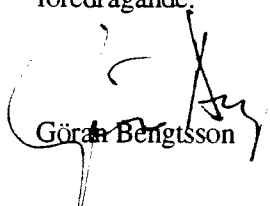
1. Syftet med naturvårdsförvaltningen är att tillse och värna om områdets natur så att dess ekologiska och landskapliga värden kan bestå samt att värdefull fauna och flora gynnas. Områdets natur och kulturhistoriska värden skall främjas.
2. Naturvårdsförvaltare är Västkoststiftelsen.
3. Naturvårdsförvaltningen bedrivs enligt skötselplan (bilaga 2). Skötselplanen skall revideras med tio års mellanrum. Bilagda skötselplan är ej fullständig och förutsätter en omarbetning senast före år 2000.
4. Naturreservatet utmärkes genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Statens Naturvårdsverk.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3 (formulär F 15).

Beslutet i detta ärende har fattats av Länsstyrelsens styrelse. I styrelsens beslut deltog tf landshövding Göran Bengtsson, ordförande, samt ledamöterna Erland Lundell, Lisbeth Grönfelt Bergman, Lars Himmelmann, Jan Steen, Elving Andersson, Leif Andersson, Solveig Lindström, Inge Johansson, Vivi-Ann Nilsson, Claes-Göran Brandin, Evalisa Birath Lindvall samt tjänstgörande ersättarna Göran Lindblad och Stig Grauers.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har även deltagit företrädare för rättsenheten, miljövårdsdirektören Axel Wenblad, länsarkitekten Sven Öjersjö, länsantikvarie Jan-Gunnar Lindgren samt avdelningsdirektör Bengt Frizell, den sistnämnde föredragande.


Göran Bengtsson


Bengt Frizell

Kopia till

Enligt sändlista, se bilaga 4

Illustrationskarta

Naturreseptatn Kynnefjäll A och
Kynnefjäll B Skogsallmänningen

Tanums och Munkedals
kommuner



Reservatsgräns



Kynnefjäll A fiskeförbud



Skala (i A4) 1:30 000

0 250 500 1 000 Meter

Illustrationskarta till Länsstyrelsens
beslut 1992-06-30 och 1996-02-26



LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Kynnefjäll A, 1992

Kynnefjäll A, 1992

Kynnefjäll B Skogsallmänningen, 1996